

most za ceo svet

Godišnji izveštaj
2009

AGENCIJA ZA OSIGURANJE I FINANSIRANJE IZVOZA
REPUBLIKE SRBIJE a.d.

- 1. Reč predsednice Upravnog odbora**
- 2. Reč generalnog direktora**
- 3. O AOFI**
 - a) AOFI u 2009. godini
 - b) Ekonomske prilike u međunarodnom okruženju i Srbiji u 2009. godini
 - c) Pregled poslovanja po proizvodima: osiguranje, krediti, garancije, faktoring
 - d) Rezultati AOFI (bilansi, izjava revizora i kratka finansijska analiza)
- 5. Zaključak**

Reč predsednice Upravnog odbora

Proteklu godinu je okarakterisala globalna ekonomska recesija koja je pogodila sve zemlje, medju kojima i Srbiju. Srbija se suočavala sa padom privredne aktivnosti i problemima spoljne i unutrašnje likvidnosti u većem delu 2009. godine. U postojećim okolnostima, pored stimulativnih mera Vlade za oporavak privrede od globalne ekonomske recesije i za ekonomsku stabilnost Srbije, i AOFI je svojom poslovnom aktivnošću odigrala važnu ulogu u zaustavljanju pada privredne aktivnosti i izvoza, odnosno, smanjenju intenziteta recesije i postepenoj stabilizaciji ekonomskih prilika u Republici Srbiji. Odgovarajući na potrebe srpske ekonomije u datim okolnostima, AOFI se potvrdila kao značajan partner Vlade Republike Srbije.

U cilju daljeg razvoja i unapređenja poslovanja AOFI, Upravi odbor je, u skladu sa svojim zakonskim i statutarnim ovlašćenjima, tokom 2009. godine doneo 35 odluka iz svoje nadležnosti od kojih bih izdvojila sledeće:

- Novi Pravilnik o organizaciji i sistematizaciji radnih mesta u Agenciji, u skladu sa novim potrebama nastalim usled značajnog povećanja aktivnosti;
- Akta kojima je iznova uređeno poslovanje Agencije u oblasti kreditiranja, faktoringa i osiguranja, tako što je za te delatnosti propisao uslove, kamate, provizije, tarife, premijske stope i sl;
- Predlog Skupštini Agencije za dve dokapitalizacije i nove emisije akcija;
- Predlog odluke za Skupštinu Agencije o raspodeli neraspoređene dobiti iz ranijih godina.

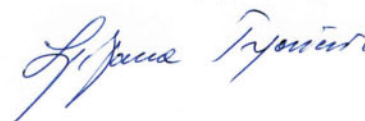
U 2009. godini je, nakon isteka četvorogodišnjeg mandata prvog saziva Upravnog odbora, Skupština Agencije u oktobru mesecu, izabrala Upravni odbor u izmenjenom sastavu. Na konstitutivnoj sednici drugog saziva Upravni odbor je ponovo ukazao poverenje g. Milanku Bogosavljeviću za obavljanje poslova generalnog direktora Agencije.

Imajući u vidu da je, po oceni Upravnog odbora, AOFI u 2009. godini sledila i sprovodila planirane ciljeve i da Upravni odbor nema primedaba na podnete izveštaje, potvrđujem Godišnji izveštaj Agencije za osiguranje i finansiranje izvoza Republike Srbije za 2009. godinu.

Kao predsednica Upravnog odbora, nastaviću da se zalažem za unapređenje korporativne kulture AOFI i efikasno sprovođenje poslovnih aktivnosti.

predsednica Upravnog odbora

Ljiljana Trgovčević

Reč generalnog direktora

Po završetku veoma teške godine AOFI i dalje održava svoju jaku i stabilnu poziciju na finansijskom tržištu Srbije. Naši konstantno dobri poslovni rezultati su posledica dobre diversifikacije portfolija, jake pozicije aktive, principijelnog pristupa upravljanju rizicima i jasno preciziranog dugoročnog plana i strategije razvoja. Zalaganje i predanost zaposlenih, koji uvek traže najbolja rešenja za naše klijente, takođe su uzrok postignutog poslovnog rezultata. Finansijska kriza i rezultirajuća ekonomska recesija su nametnule teško ekonomsko okruženje našim klijentima i doveli mnoge u otežanu likvidnost. Međutim, zahvaljujući jasnoj viziji AOFI da pruža podršku izvoznim preduzećima, uspeli smo da našim klijentima olakšamo uslove u kojima posluju uz pomoć kratkoročnog finansiranja i osiguranja od komercijalnih i nekomercijalnih rizika. Krahovali tržišta koji su se dogodili u poslednje dve godine dodatno su pokazali i dokazali značaj i ispravnost odluke o osnivanju AOFI, i značaj koji naša institucija ima za izvozna preduzeća a time i za opšti razvoj i održiv rast ekonomije Republike Srbije.

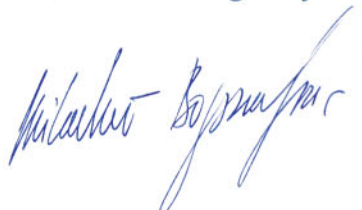
U 2009. godini smo odobrili 72,035 miliona evra vrednosti kredita, što predstavlja uvećanje od 10 % u odnosu na prethodnu godinu. Nastali problemi sa likvidnošću su uticali da preduzeća prihvate osiguranje kao dodatni trošak poslovanja. Vrednost osiguranog izvoza je u 2009. godini dva i po puta veća u odnosu na prethodnu godinu i iznosi 57,36 miliona evra. U maju mesecu 2009. godine AOFI je preuzela Fond za osiguranje i finansiranje spoljnotrgovinskih poslova - SMECA. Konsolidovanje poslovnih aktivnosti dva preduzeća je bio izazov koji smo zahvaljujući stručnosti našeg rukovodstva i zaposlenih uspešno završili.

Uprkos konzervativnom poslovanju koji AOFI promovise štiteći interese svojih akcionara, u 2009. godini došlo je do brojnih šteta od kojih smo 10 isplatili u prethodnoj godini. Najviše šteta je nastalo na ukrajinskom tržištu koje je duboko pogođeno ekonomskom krizom.

U prethodnoj godini, u saradnji sa državnim i stranim institucijama smo učestvovali u konferencijama i skupovima na kojima je AOFI podržavala dijalog i konstruktivnu raspravu, sve u cilju traženje najboljeg rešenja za izvoznike iz Srbije. Naši poslovni rezultati dokazuju da AOFI zaslužuje ukazano poverenje što nas dodatno obavezuje da nastavimo sa unapređenjem naših proizvoda i usluga i da još više ojačamo međunarodnu poziciju izvoznih preduzeća Srbije.

generalni direktor

Milanko Bogosavljević

O AOFI

Ime	Agencija za osiguranje i finansiranje izvoza Republike Srbije a.d. Beograd, AOFI
Adresa	Bulevar Zorana Đinđića 121
Datum osnivanja	26.07.2005.
Osnivač	Vlada Republike Srbije
Osnovna delatnost	Osiguranje i finansiranje izvoza roba, usluga, investicionih radova i investicija u inostranstvu
Revizor za 2009. god.	BDO BC Excel
Međunarodna saradnja	MBDP Makedonija, IGA, Bosna i Hercegovina, SID Banka, Slovenija, SACE Italija, UZBEKINVEST, Uzbekistan EXIMBANK RO, Rumunija, EGFI, Iran, BAEZ, Bugarska, BELEXIMIGRANT, Belorusija, EXIMBANKA SR, Slovačka
Članstvo	Prague club Berne Union, Factors Chain International, BACEE
Izvršni odbor	Milanko Bogosavljević - predsednik Danijela Piljak - član Dimitrije Stamenović - član
Upravni odbor	Ljiljana Trgovčević, predsednica Nenad Mijailović, zamenik predsednice Julijana Vučković, član Dejan Jokić, član Jadranka Zenić-Zeljковиć, član

AOFI u 2009. godini

Ekonomске prilike u međunarodnom okruženju i Srbiji u 2009. godini

Negativna kretanja u međunarodnom finansijskom okruženju iz 2008. godine, uprkos brojnim udruženim naporima vodećih svetskih privreda, su se prenela i na 2009. godinu. Pogoršanje makroekonomskih parametara u 2009. godini je posledica najveće recesije u kojoj se svetska ekonomija našla za poslednjih 60 godina. Isprepletanost i zavisnost globalnih trgovinskih i finansijskih puteva brzo je u većini manje razvijenih država uticala na to da se smanjenje tražnje na svetskom nivou, zajedno sa smanjenjem raspoloživosti kredita odrazi i na rast BDP. Nakon turbulencija i nastale krize na svetskim finansijskim tržištima i u međunarodnim investicionim tokovima trend „potrage za prinosom“ zamenio je trend „bega u kvalitet“. Drugim rečima, investitori su usled smanjenja sklonosti ka riziku povlačili kapital sa rizičnijih tržišta i tragali za sigurnim investicijama, poput državnih obveznica i drugih hartija od vrednosti. U takvim okolnostima posebno su ranjive zemlje sa visokom spoljnom zaduženošću i visokim deficitom tekućih transakcija. Zemlje jugoistočne Evrope se nalaze baš u ovoj grupi. Snažan privredni rast gotovo sve zemlje jugoistočne Evrope duguju pre svega uplivu obimnog stranog kapitala koji je jačao domaću potrošnju i industrijsku proizvodnju. Istovremeno, premija rizika za zemlje u razvoju je porasla što je dodatno uvećalo cenu koštanja ionako već teško dostupnih sredstava.

Srbija, čija se privreda odlikuje baš pomenutim karakteristikama, je takođe bila teško pogođena krizom. Procenjeno je da ukupne ekonomske aktivnosti u 2009. godini, merene bruto domaćim proizvodom i iskazane u stalnim cenama 2002. godine, imaju pad od 2,9 % u odnosu na prethodnu godinu. Posmatrano po aktivnostima, rast beleže: sektor saobraćaja, skladištenja i veza, sektor finansijskog posredovanja, sektor poljoprivrede i sektor države. U svim ostalim sektorima zabeležen je pad. Obim i trajanje ovakve kontrakcije odrediće nekoliko faktora: prvo - pad svetske tražnje, samim tim i domaće, drugo - priliv stranog kapitala i direktnih stranih investicija upadljivo, čak dramatično, je usporen od oktobra 2008. godine i treće - rast cene zaduživanja i nedostupnost novih sredstava.

Prema podacima Zavoda za statistiku Republike Srbije indeks potrošačkih cena u 2009. godini u odnosu na cene u 2008. godini povećan je za 8,4 %. Narodna banka Srbije se zajedno sa Vladom Republike Srbije u skladu sa „Sporazumom Narodne banke Srbije i Vlade Republike Srbije o ciljanju inflacije“ i „Memorandumom Narodne banke Srbije o monetarnoj strategiji“ obavezala da utvrđuje ciljane stope inflacije. Ciljana inflacija, koju monetarni odbor Narodne banke Srbije utvrđuje u skladu sa pomenutim sporazumom i memorandumom za period od 2010. godine pa do kraja 2012. godine, je prikazana u tabeli.

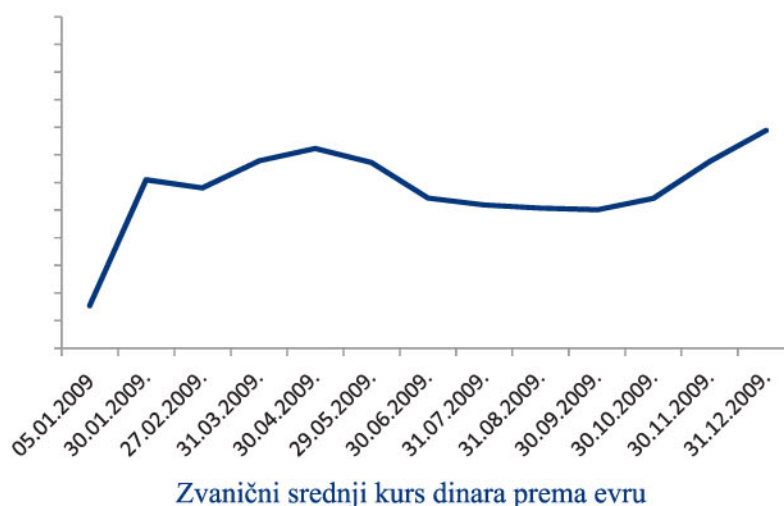
¹ Izvor: Zavod za statistiku Republike Srbije.

Godina 2010	Ciljana stopa inflacije u procentima	Dozvoljeno odstupanje u procentnim poenima	Godina 2012	Ciljana stopa inflacije u procentima	Dozvoljeno odstupanje u procentnim poenima
I	7,8	+/- 2	I	4,5	+/- 1,5
II	7,7	+/- 2	II	4,4	+/- 1,5
III	7,5	+/- 2	III	4,4	+/- 1,5
IV	7,3	+/- 2	IV	4,3	+/- 1,5
V	7,2	+/- 2	V	4,3	+/- 1,5
VI	7,0	+/- 2	VI	4,2	+/- 1,5
VII	6,8	+/- 2	VII	4,2	+/- 1,5
VIII	6,7	+/- 2	VIII	4,2	+/- 1,5
IX	6,5	+/- 2	IX	4,1	+/- 1,5
X	6,3	+/- 2	X	4,1	+/- 1,5
XI	6,2	+/- 2	XI	4,0	+/- 1,5
XII	6,0	+/- 2	XII	4,0	+/- 1,5
2011					
I	5,9	+/- 2			
II	5,8	+/- 1,9			
III	5,6	+/- 1,9			
IV	5,5	+/- 1,8			
V	5,4	+/- 1,8			
VI	5,3	+/- 1,8			
VII	5,1	+/- 1,7			
VIII	5,0	+/- 1,7			
IX	4,9	+/- 1,6			
X	4,8	+/- 1,6			
XI	4,6	+/- 1,5			
XII	4,5	+/- 1,5			

Izvor: Narodna banka Srbije

Usled poteškoća nastalih zbog recesije u Srbiji, broj zaposlenih u 2009. godini manji je nego prethodne godine za 5,1 %. Zarade bez poreza i doprinosa nominalno su rasle i u 2009. godini, tako da su u odnosu na 2008. godinu veće za 8,5 %. Realno, zarade su imale pad od 0,1 %.

Proteklu godinu smo otpočeli sa zvaničnim srednjim kursom Narodne banke Srbije dinara prema evru od 89.5436 RSD/EUR (05.01.2009.), a završili na dan 31.12.2009. sa 95.8888 RSD/EUR. Drugim rečima, dinar je depresirao prema evru za oko 7,01 %. Grafik 1 prikazuje kretanje zvaničnog srednjeg kursa Narodne banke Srbije tokom 2009. godine.

Ukupna spoljnotrgovinska razmena Republike Srbije u 2009. godini iznosila je 17.118,9 miliona evra, što je pad od 25,3 % u odnosu na isti period prethodne godine. Izvoz robe izražen u evrima je imao vrednost od 5.961,6 miliona, što predstavlja pad od 19,7 % u odnosu na prethodnu godinu. S druge strane, uvoz robe je imao vrednost od 11.157,3 miliona evra, što predstavlja pad u odnosu na 2008. godinu od 28 %. Spoljnotrgovinski deficit za 2009. godinu, prema navodima Zavoda za statistiku Republike Srbije, iznosi 5.195,6 miliona evra, što je smanjenje od 35,6 % u odnosu na isti period prethodne godine. Treba primetiti da je pokrivenost uvoza izvozom veća u 2009. godini (oko 53,3 %) u odnosu na 2008. godinu kada je iznosila 48 %.

Na osnovu navedenih podataka, primećujemo da se trend pada uvoza i izvoza iz 2008. godine preneo i na 2009. godinu. Stručnjaci kao glavni razlog ističu svetsku ekonomsku krizu koja je dovela do pada privredne aktivnosti, kako u svetu, tako i kod nas. Pad srpskog izvoza je posledica i velikog smanjenja cena primarnih proizvoda na svetskom tržištu, dok se kao glavni uzročnik smanjenja uvoza najčešće ističe pad industrijske proizvodnje i domaće potrošnje u Srbiji.

Glavni spoljnotrgovinski partneri u izvozu su bili Bosna i Hercegovina (706,6810 miliona EUR), zatim Nemačka (610,0212 miliona EUR) i Republika Crna Gora (581,9071 miliona EUR). U uvozu glavni spoljnotrgovinski partneri su Ruska Federacija (1370,2165 miliona EUR), Nemačka (1353,0279 miliona EUR) i Italija (1067,7807 miliona EUR). Više od polovine spoljnotrgovinske razmene je ostvareno sa članicama Evropske unije. Srbija je ostvarila najveći suficit sa Crnom Gorom, Bosnom i Hercegovinom, Irakom i Makedonijom. Sa druge strane, najveći deficit se javlja sa Ruskom Federacijom pre svega zbog uvoza energenata: nafte i gasa. U tabeli 2, prema kategorizaciji „Standardne međunarodne trgovinske klasifikacije“, prikazano je koja roba ima najveće učešće u izvozu, odnosno uvozu.

Izvozna roba	Iznos	Uvozna roba	Iznos
Gvožđe i čelik	648 miliona EUR	Nafta i naftni derivati	1.494 miliona EUR
Odeća (uglavnom vojni prsluci)	533 miliona EUR	Drumska vozila	1.191 miliona EUR
Žitarice i proizvodi od njih	477 miliona EUR	Prirodni gas	771 miliona EUR
Povrće i voće	453 miliona EUR	Električne mašine i aparati	695 miliona EUR
Obojeni metali	442 miliona EUR	Industrijske mašine za opštu upotrebu	693 miliona EUR
Ukupno učešće u izvozu	30,6%	Ukupno učešće u uvozu	31,1%

Izvor: Zavod za statistiku Republike Srbije

Prema već navedenim podacima, vidimo da će u narednoj godini ostati sledeći izazovi za srpsku ekonomiju: održavanje makroekonomske stabilnosti prvenstveno, zatim jačanje inovacionih kapaciteta i modernizacije industrije, stimulisanje priliva inostranog kapitala, povećanje i unapređenje strukture izvoza, rast životnog standarda i otvaranje novih radnih mesta. AOFI će i dalje imati značajnu ulogu u pružanju podrške srpskim izvozniciima.

Pregled poslovanja po proizvodima: osiguranje, kredit, garancije i faktoring

Sektor osiguranja

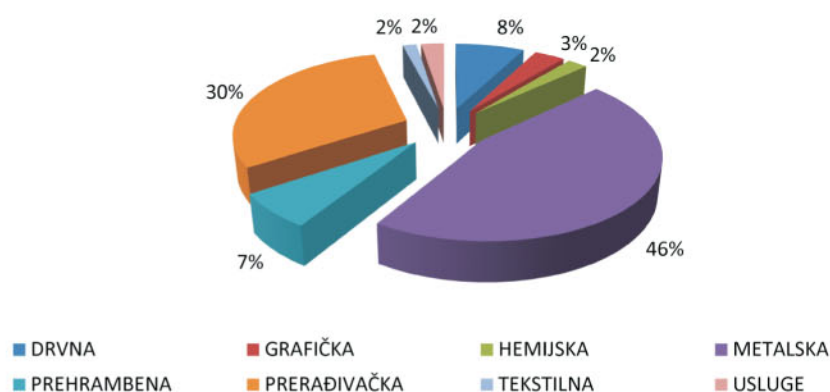
Sektor osiguranja AOFI je i u 2009. godini nastavio da podržava izvozne aktivnosti srpske privrede. Po osnovu izvoznih aktivnosti domaćih preduzeća prema 334 inostrana kupaca AOFI je u 2009. godini zaključila 40 ugovora o osiguranju potraživanja.

Ostvareni učinci Sektora rezultat su aktivnosti zaposlenih AOFI kojima su se od maja meseca 2009. godine priključili do tada zaposleni u Fondu za osiguranje i finansiranje spoljnotrgovinskih poslova - SMECA. Pripajanje Fonda AOFIu izvršeno je na osnovu Zakona o prestanku važenja Zakona o Fondu za osiguranje i finansiranje spoljnotrgovinskih poslova. Stupanjem na snagu ovog zakona 23. maja 2009. godine, AOFI je preuzela sva prava i obaveze, kapital i zaposlene Fonda.

Od maja 2006. godine, kada je izdata prva polisa osiguranja izvoznih potraživanja od komercijalnih rizika, broj ugovora o osiguranju značajno se povećao. Intenzivnim radom i nastavkom edukacije srpskih privrednika o prednostima osiguranja potraživanja, poslovna 2009. godina završena je sa ukupno 63 aktivne polise osiguranja koje su obuhvatile odobrene limite ka 790 kupaca. U cilju pružanja podrške jačanju izvoznih kapaciteta malih i srednjih preduzeća, potpisanim polisama osiguranja podržano je 25 malih i 16 preduzeća srednje veličine, kao i 22 velika preduzeća sa ostvarenim prometom u vrednosti od 57.357.340,08 EUR.

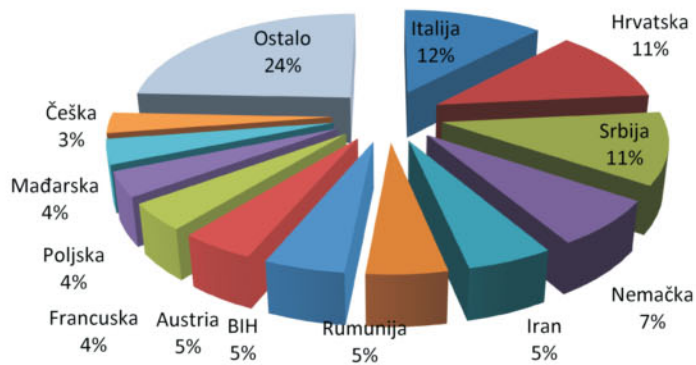
U osiguranom portfoliju najzastupljenija je metalska industrija, sa učešćem od oko 46 %. Slede prerađivačka sa 30 % učešća, drvna sa 8 % i prehrambena sa 7 %.

Struktura osnovnog portfolija prema industrijskim granama

Od ukupnog iznosa izloženosti, u strukturi izvoznih poslova po zemljama prednjače zemlje EU koje učestvuju sa preko 58 %. Među njima je i dalje najdominantnije učešće Italije sa 12 % što predstavlja značajno smanjenje u odnosu na prethodnu godinu, kada je učešće ove zemlje iznosilo 32,8 %. Značajno odredište izvoznih proizvoda Srbije i dalje su zemlje okruženja: Hrvatska sa 11 %, Bosna i Hercegovina sa 5 % i Makedonija sa 2,97 %.

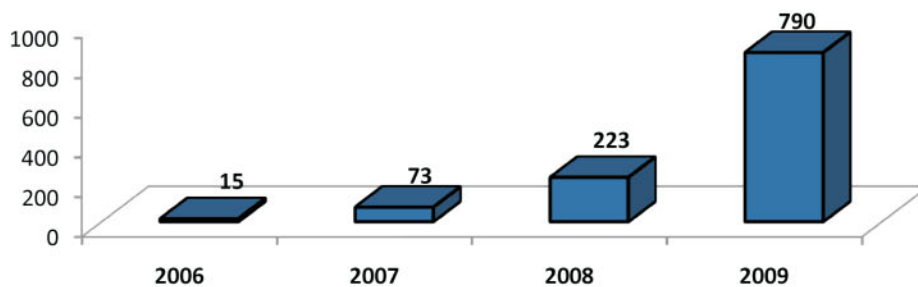
Izloženost riziku po zemljama

Osiguranje izvoznih poslova u 35 zemalja ukazuje na uspešnost diversifikacije portfolija, što je i bio jedan od ciljeva Sektora osiguranja za 2009. godinu. Pored diversifikacije prema zemlji izvoza, diversifikovali smo portfolio prema granama delatnosti, što predstavlja mere koje AOFI sprovodi kao odgovor na još uvek aktuelnu svetsku krizu. Na taj način se postiže efekat smanjivanja štetnih posledica globalne krize.

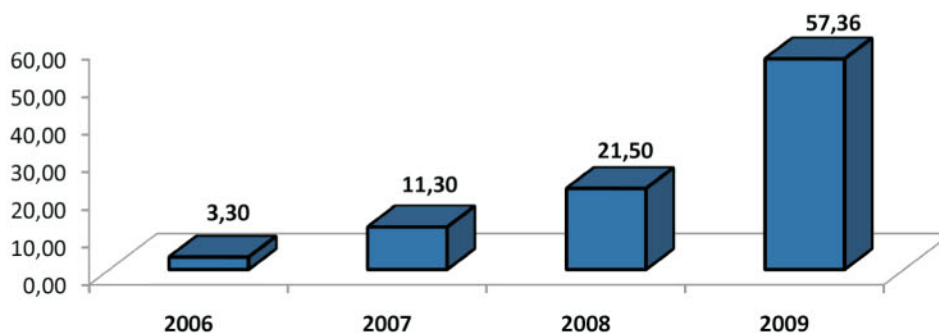
U periodu januar – decembar 2009. godine, u odnosu na prethodnu godinu, zabeležen je četverostruki rast broja odobrenih limita ka inostranim kupcima i to sa 223 na 790 limita.

Broj limita stranih kupaca

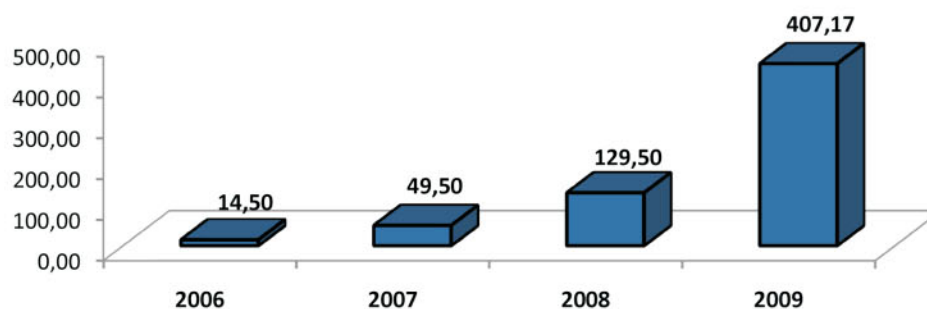
Porastom broja odobrenih limita u 2009. godini i njihovim adekvatnim korišćenjem, u Sektoru za osiguranje beleži se uvećanje vrednosti osiguranog izvoza za preko 260 %, i to sa 21,5 miliona EUR, koliko je osigurano u 2008. godini, na 57,36 miliona EUR u 2009. godini.

Vrednost osiguranog izvoza u mil EUR

Snažan rast je zabeležen i kod premija osiguranja u 2009. godini u odnosu na prethodnu godinu. Uvećan iznos kolektovane premije posledica je uvećanog obima poslovne aktivnosti Sektora, ali i uvećanja prosečne premijske stope koja je tokom 2009. godine usaglašavana sa narastajućim tržišnim rizicima.

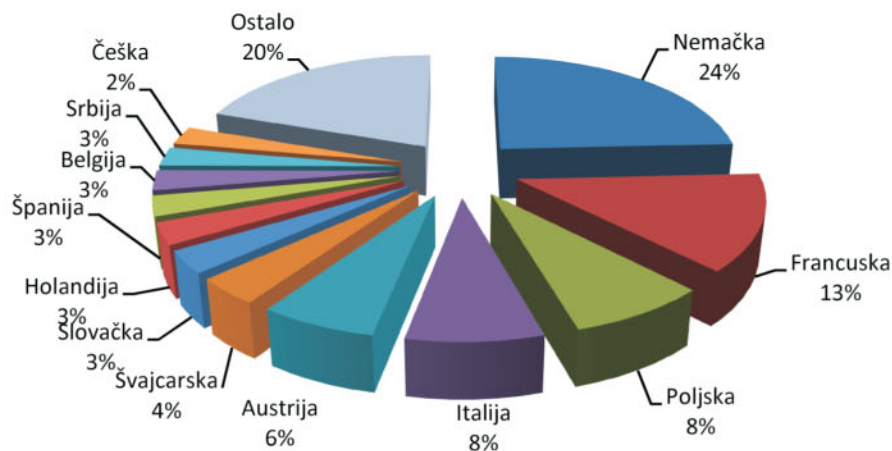
Premije osiguranja u hiljadama EUR

U portfoliju delatnosti osiguranja, pored upravljanja osnovnim portfolijom, Sektor osiguranja AOFI osigurava i naplatu potraživanja velikih, multinacionalnih kompanija. U takvom portfoliju, koji se vodi po uslovima i metodologijama rada preuzetim od inostranih osiguravača, putem potpisanih polisa sa reosiguravačima, nalaze se tri polise osiguranja.

U ovom tipu portfolija dominantan položaj ima metalska industrija sa učešćem od preko 90 % za kojom sledi drvena industrija, sa oko 4 % učešća. Ovim polisama osiguranja u 2009. godini ukupno su odobreni limiti u visini od 169.048.500 EUR, kojima je obuhvaćeno 319 stranih kupaca iz 35 zemalja.

Izloženost riziku po osnovu međunarodnih polisa

Po osnovu ovih polisa u 2009. godini ukupno je osiguran izvoz u vrednosti od 205.175.711 EUR.

Efekti ekonomske krize naročito su se odrazili u domenu likvidnosti kupaca. To je uslovalo produžena neplaćanja obaveza i nastanke osiguranih slučajeva. U 2009. godini AOFI je primila ukupno 47 prijava šteta, od kojih je 18 šteta zatvoreno - zbog uplate kupca ili odbijanja prava na nadoknadu usled nepridržavanja odredaba iz polise osiguranja.

U posmatranom periodu isplaćeno je 10 šteta po osiguranim slučajevima u ukupnom iznosu od 2.987.508,70 EUR. Od zemalja u kojima su nastupili osigurani slučajevi, po visini nastalih šteta i njihovom broju, najveći udeo ima Ukrajina. Po osnovu isplaćenih šteta primljena je nadoknada reosiguravača u visini od 2.637.142,41 EUR. Regres po osnovu isplaćenih šteta do kraja izveštajnog perioda iznosio je 25.636,80 EUR.

Kroz mogućnosti naplate odštete usled nastanka osiguranog slučaja, srpski izvoznici uviđaju značaj podele rizika naplate sa osiguravačem, kao i njen uticaj na očuvanje likvidnost preduzeća.

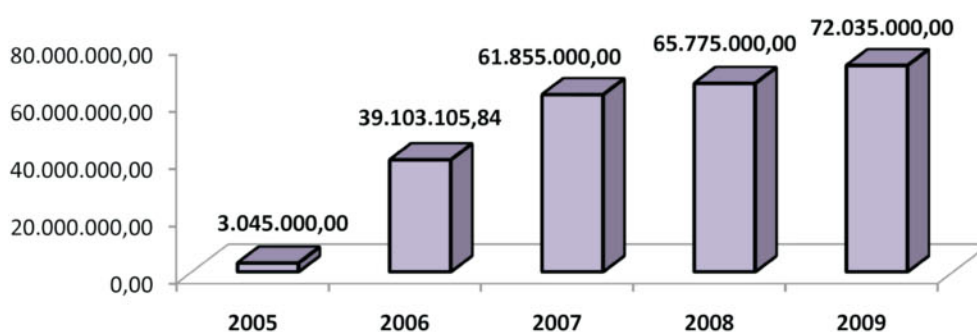
Značajni pomaci su ostvareni i u domenu saradnje sa međunarodnim izvozno-kreditnim agencijama. Tokom 2009. godine potpisani su ugovori o saradnji sa: BAEZ iz Bugarske, BELEKSIMGARANT iz Belorusije i EXIMBANKA SR iz Slovačke.

Predstavnici AOFI su aktivno učestvovali i na redovnim sastancima Praškog kluba: prolećnom - održanom u Belorusiji i jesenjem - održanom u Južnoafričkoj Republici. Pored toga, zaposleni u Sektoru osiguranja su učestvovali u radu više stručnih edukacija, seminara i međunarodnih privrednih skupova u zemlji i inostranstvu.

Sektor kredita

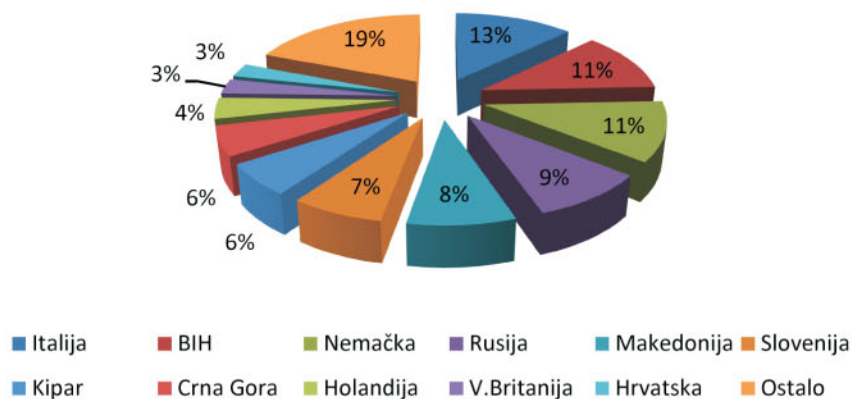
Organizovano strukturalno podržavanje izvoza AOFI pruža kroz četiri osnovna proizvoda: osiguranje, faktoring, kreditiranje i izdavanje garancija za izvozne projekte. Sektor kredita postoji od osnivanja Agencije, od 2005. godine. Iz godine u godinu Sektor se razvija, unapređuje i proširuje svoju bazu klijenata i pruža podršku realizaciji obimnijeg izvoza. U 2009. godini je podržana izvozna aktivnost 148 preduzeća što je uvećanje od 12 % u odnosu na prethodnu godinu. U 2009. godini odobreno je ukupno 199 kredita u vrednosti od 72.035.000 EUR. AOFI je nastavila i u ovoj godini da uvećava svoje prisustvo na domaćem finansijskom tržištu pružajući još veću podršku izvozu negoli pre. Grafik 1 nam prikazuje kako se vrednost odobrenih kredita povećavala od osnivanja do danas. Samo u 2009. godini ta vrednost je uvećana za oko 10 %.

Vrednost odobrenih kredita

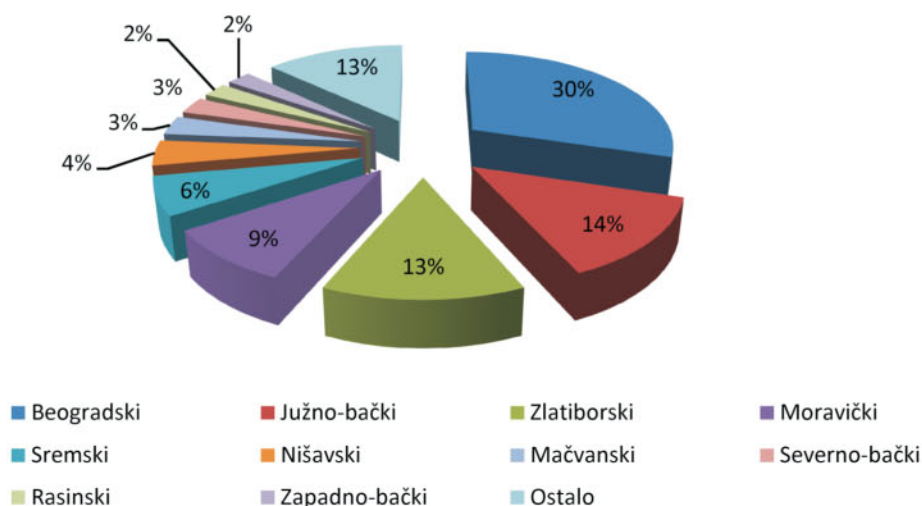
Zahvaljujući odobrenim kreditima naši klijenti su realizovali izvozne projekte u vrednosti od oko 220 miliona EUR. Najveće spoljnotrgovinske veze klijenti AOFI imaju sa preduzećima u Italiji (13 %), BIH (11 %) i Nemačkoj (11 %).

Diversifikacija portfolija prema zemlji izvoza

U želji da pruži što ravnomerniju podršku razvoju srpske privrede, Sektor kredita podržao je izvozne projekte preduzeća iz 23 regiona Srbije. Najveću zastupljenost u portfoliju AOFI imaju preduzeća iz Beogradskog okrug (30 %), zatim sledi Južno-bački orkug (14 %) i Zlatiborski (13 %).

Diversifikacija portfolija prema regionima

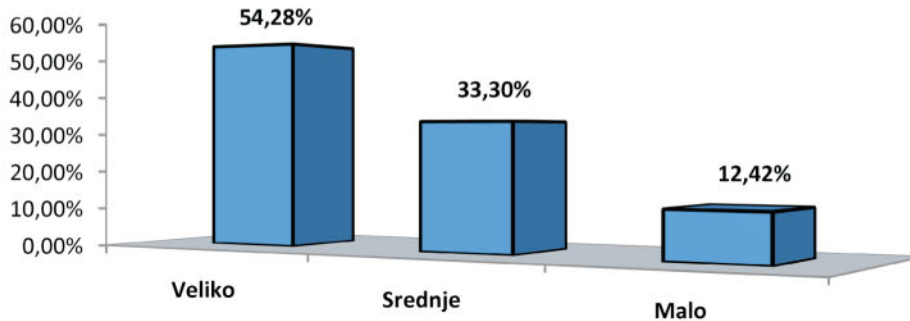

Prerađivačka i prehrambena industrija predstavljaju 78 % delatnosti naših klijenata. U portfoliju Agencije zastupljene su još i sledeće delatnosti: metalska, brodogradnja, mašinska, drvna, grafička i tekstilna.

Delatnost	Broj kredita	Iznos	Procenat
Prerađivačka	64	29,350,000	41 %
Prehrambena	90	27,110,000	38 %
Metalska	9	6,730,000	9 %
Brodogradnja	4	2,880,000	4 %
Mašinska	8	2,140,000	3 %
Drvna	11	1,325,000	2 %
Grafička	5	1,080,000	1 %
Tekstilna	5	1,000,000	1 %
Usluge	2	340,000	0 %
Hemijska	1	80,000	0 %
UKUPNO:	199	72,035,000	100 %

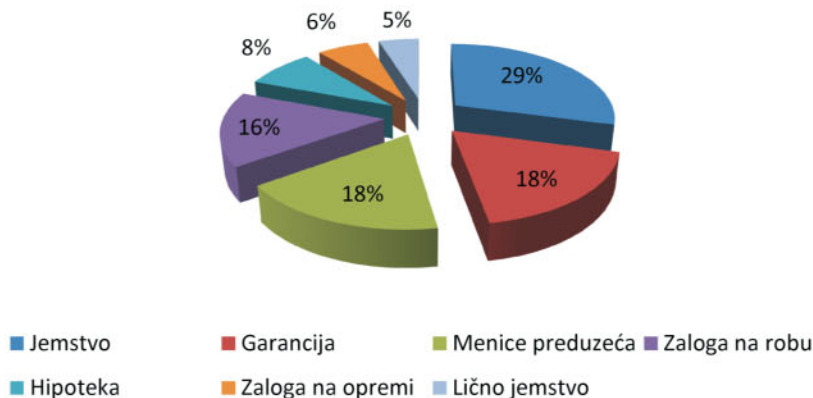
S obzirom na činjenicu da razvoj privrede posebno zavisi od razvoja malih i srednjih preduzeća, politika AOFI je usmerena ka pružanju podrške sektoru malih i srednjih preduzeća. U 2009. godini podržali smo 131 malo i srednje preduzeće sa iznosom od 32,9 miliona evra. Odobrena sredstva velikim preduzećima u 2009. godini iznose 39,1 milion evra.

Struktura portfolija prema veličini preduzeća

AOFI kao akcionarsko društvo ima obavezu i odgovornost da štiti interese svojih akcionara. U našem slučaju interese Vlade Republike Srbije. Odgovorno i konzervativno poslovanje je osnovno načelo po kome AOFI posluje. S obzirom na činjenicu da očuvanje vrednosti kapitala rukovodstvo AOFI stavlja u prvi plan, svaku našu poziciju smo, u zavisnosti od procene rizika plasmana i na osnovu ocene boniteta zajmotražioca, obezbedili adekvatnim sredstvom obezbeđenja: sopstvene menice zajmotražioca, jemstva drugih bonitetnih preduzeća, lične menice vlasnika preduzeća, hipoteke, zaloge na opremi ili robi, garancije banaka i avalirane menice banaka.

Diversifikacija portfolija prema sredstvu obozbeđenja

Prosečna kamatna stopa po kratkoročnim kreditima u 2009. godini je iznosila 4,05 %, a visina prosečnog kredita je bila 360.000 EUR.

AOFI će nastaviti i u 2010. godini da, u dogovoru sa svojim klijentima, traži najbolja rešenja za njihove probleme, pružajući im finansijsku podršku za realizaciju izvoznih projekata.

Sektor garancija

U maju 2009. godine, nakon spajanja sa Fondom za osiguranje i finansiranje spoljnotrgovinskih poslova - SMECA, AOFI je preuzela portfolio sa garancijama. Agencija izdaje činidbene garancije, kao što su: licitacione garancije, garancije za dobro izvršenje posla, avansne garancije, retencione i garancije za održavanje. Zahvaljujući angažovanju AOFI na aranžiranju odgovarajućih obezbeđenja banci koja izdaje garancije inostranom korisniku, odnosno kupcu, preduzeća iz Srbije su uspešno realizovala investicione radove i usluge u inostranstvu - na tržištima severne Afrike i bivših republika SSSR.

U 2009. godini su obezbeđena produženja po garancijama za avansna plaćanja i po garancijama za dobro izvršenje posla preduzećima za investicione radove u Alžiru zbog procedure primanja radova od strane investitora u iznosu od 639.650,20 EUR. Na dan 31. 12. 2009. godine AOFI ima u stanju činidbene garancije u ukupnom iznosu od 1.227.479,70 EUR sa rokovima dospeća do 2012. godine. Izdatim garancijama omogućena je vrednost izvoza od 19.852.969,20 EUR.

Sektor faktoringa

Agencija za osiguranje i finansiranje izvoza je i u 2009. godini nastavila sa razvojem faktoring poslova i dodatno učvrstila svoju poziciju na finansijskom tržištu Srbije. Još od osnivanja Sektora 2006. godine, izvozna preduzeća su prepoznala faktoring kao proizvod koji im bitno olakšava poslovanje pospešujući likvidnost, a u isto vreme neuvećavajući njihovu bilansnu zaduženost.

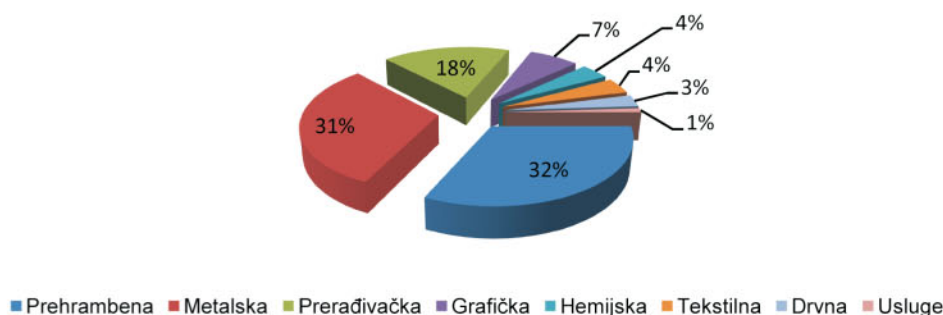
AOFI je kroz svoje poslovanje u 2009. godini podržala 65 preduzeća, i to: 23 velika, 23 srednja i 19 malih preduzeća sa ostvarenim prometom od 44.023.602,29 EUR.

POSLOVNA AKTIVNOST SEKTORA FAKTORINGA U 2009. GODINI

Ukupan promet	44.023.602,29 EUR
Međunarodni faktoring	27.672.067,86 EUR
Domaći faktoring	16.351.534,43 EUR
Broj aktivnih ugovora	65
Ugovori za međunarodni faktoring	45
Ugovori za domaći faktoring	20
Ukupan broj transakcija	2590
Broj transakcija po međunarodnom faktoringu	1464
Broj transakcija po domaćem faktoringu	1126

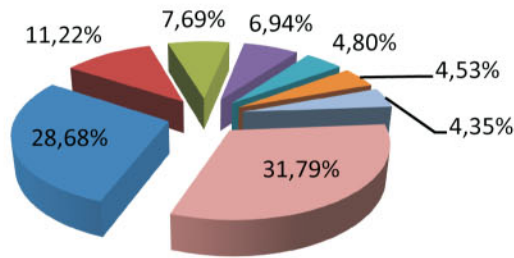
AOFI je u 2009. godini podržala preduzeća sa dobrim proizvodnim programom i sa kvalitetnim kupcima iz skoro svih industrijskih grana. Najzastupljenija delatnost naših klijenata je prehrambena sa 32 %, zatim slede metalska (31 %) i prerađivačka (18 %).

Struktura portfolija prema industrijskoj grani

Po strukturi portfolija prema zemljama izvoza značajne su zemlje iz okruženja koje sa Republikom Srbijom imaju potpisan Sporazum o slobodnoj trgovini (CEFTA), kao i zemlje iz EU gde prednjači Republika Slovačka.

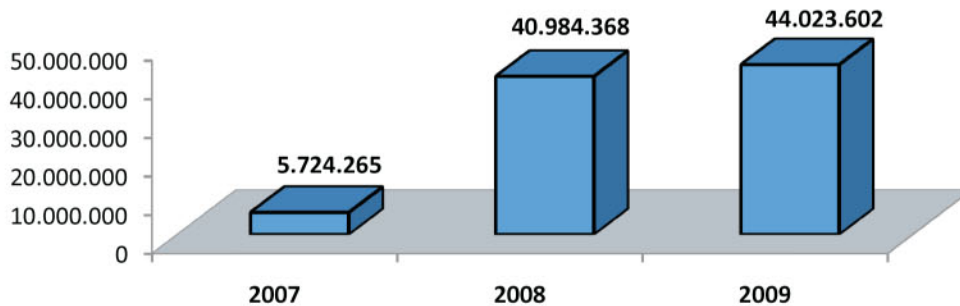
Struktura portfolija prema zemljama izvoza

■ Slovačka ■ BiH ■ Crna Gora ■ Madjarska ■ Belgija ■ Makedonija ■ Nemačka ■ Ostalo

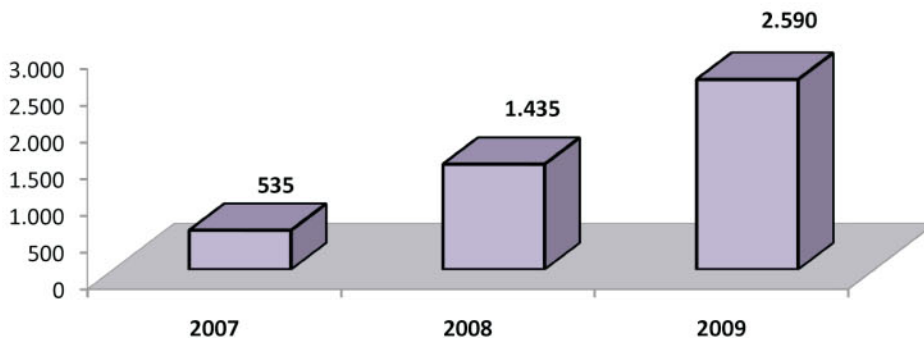
AOFI od formiranja proizvoda faktoringa konstantno beleži rast prometa. Ostvaren promet u 2007. godini bio je 5.724.265 EUR, a u 2008. godini 40.984.368 EUR. Ovaj trend se nastavio i u 2009. godini bez obzira na teško stanje u privredi i realan pad izvoza srpskih preduzeća. Ostvaren promet u 2009. godini je dostigao vrednost od 44.023.602 EUR što predstavlja uvećanje od 7,41 % u odnosu na 2008. godinu.

Ukupan promet poslovanja Sektora faktoring u EUR

Broj transakcija beleži iz godine u godinu rast i u 2009. godini smo ostvarili rast od 80 % u odnosu na prethodnu godinu.

Broj faktoring transakcija

U maju 2009. godine AOFIu je pripojen Fond za osiguranje i finansiranje spoljnotrgovinskih poslova (SMECA). Konsolidacija poslovnih aktivnosti dva preduzeća je završena.

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Osnivaču Agencije za osiguranje i finansiranje izvoza a.d., Beograd i
Upravnom odboru

Izvršili smo reviziju priloženih finansijskih izveštaja zatvorenog akcionarskog društva Agencije za osiguranje i finansiranje izvoza, Beograd (u daljem tekstu "Agencija"), koji obuhvataju bilans stanja na dan 31. decembra 2009. godine i odgovarajući bilans uspeha, izveštaj o promenama na kapitalu i izveštaj o tokovima gotovine za godinu koja se završava na taj dan, kao i pregled značajnih računovodstvenih politika i napomena uz finansijske izveštaje. Statistički aneks predstavlja sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izveštaje

Rukovodstvo Agencije je odgovorno za sastavljanje i istinito prikazivanje ovih finansijskih izveštaja u skladu sa računovodstvenim propisima vazećim u Republici Srbiji, zasnovanim na Zakonu o računovodstvu i reviziji ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 46/2006 i 111/2009). Odgovornost rukovodstva obuhvata: uspostavljanje, primenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za sastavljanje i istinito prikazivanje finansijskih izveštaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled kriminalne radnje ili greške; odabir i primenu odgovarajućih računovodstvenih politika i korišćenje računovodstvenih procena koje su razumne u datim okolnostima.

Odgovornost revizora

Naša odgovornost je da izrazimo mišljenje o priloženim finansijskim izveštajima na osnovu izvršene revizije. Reviziju smo izvršili u skladu sa Međunarodnim standardima revizije. Ovi standardi nalažu da se pridržavamo principa profesionalne etike i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj meri, uverimo da finansijski izveštaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze.

Revizija uključuje sprovođenje postupaka radi pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i obelodanjivanjima iznetim u finansijskim izveštajima. Odabrani postupci su zasnovani na revizorskom prosuđivanju, uključujući procenu rizika postojanja materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izveštajima, nastalih usled kriminalne radnje ili greške. Prilikom procene ovih rizika, revizor sagledava interne kontrole koje su relevantne za sastavljanje i istinito prikazivanje finansijskih izveštaja radi osmišljavanja revizorskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o delotvornosti internih kontrola pravnog lica. Revizija takođe uključuje ocenu primenjenih računovodstvenih politika i značajnih procena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocenu opšte prezentacije finansijskih izveštaja.

Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući i da obezbeđuju osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Osnivaču Agencije za osiguranje i finansiranje izvoza a.d., Beograd i
Upravnom odboru

Mišljenje

Po našem mišljenju, finansijski izveštaji prikazuju istinito i objektivno, po svim materijalno značajnim pitanjima, finansijski položaj Agencije na dan 31. decembra 2009. godine, kao i rezultate njenog poslovanja i tokove gotovine za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa računovodstvenim propisima važećim u Republici Srbiji zasnovanim na Zakonu o računovodstvu i reviziji i računovodstvenim politikama obelodanjenim u Napomenama 2. i 3. uz finansijske izveštaje.

Skretanje pažnje

Ne izražavajući rezervu u odnosu na izneto mišljenje skrećemo pažnju na sledeće: finansijski izveštaji su prikazani u formatu propisanim Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 114/2006, 5/2007, 119/2008 i 2/2010). Shodno tome, kao što je obelodanjeno u Napomeni 10. uz finansijske izveštaje finansijski prihodi u 2009. godini u iznosu od 1,517,610 hiljada dinara obuhvataju iznos od 408,380 hiljadu dinara koji predstavljaju prihode iz osnovne delatnosti Agencije.

BILANS STANJA

Na dan 31. decembra 2009. godine

Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

	Napomena	Tekuća godina	Prethodna godina
AKTIVA			
STALNA IMOVINA		31696	10723
NEUPLAĆENI UPISANI KAPITAL			
GOODWILL			
NEMATERIJALNA ULAGANJA	15	6944	4994
NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA I BIOLOŠKA SREDSTVA		5490	5729
Nekretnine, postrojanja i oprema	15	5490	5729
Investicione nekretnine			
Biološka sredstva			
DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI		19262	
Učešća u kapitalu	16	19262	
Ostali dugoročni finansijski plasmani			
OBRтна IMOVINA		6820383	5181903
ZALIHE		663	
STALNA SREDSTVA NAMENJENA PRODAJI I SREDSTVA POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA			
KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA, PLASMANI I GOTOVINA		6819720	5181903
Potraživanja	17	1101591	615278
Potraživanja za više plaćen porez na dobitak		5979	
Kratkoročni finansijski plasmani	18	5596488	4504126
Gotovinski ekvivalenti i gotovina	19	101504	62309
Porez na dodatu vrednost i aktivna vremenska razgraničenja		14158	190
ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA			
POSLOVNA IMOVINA		6852079	5192626
GUBITAK IZNAD VISINE KAPITALA			
UKUPNA AKTIVA		6852079	5192626
VANBILANSNA AKTIVA	25	8588023	538489
PASIVA			
KAPITAL		5907096	2650767
Osnovni kapital	20	5177000	2000000
Neuplaćeni upisani kapital			
Rezerve		651066	178141
Revalorizacione rezerve			
Nerealizovani dobitci po osnovu hartija od vrednosti			
Nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti			
Neraspoređeni dobitak		79030	472626
Gubitak			
Otkupljene sopstvene akcije			
DUGOROČNA REZERVISANJA I OBAVEZE		944974	2541794
Dugoročna rezervisanja	21	304791	116923
Dugoročne obaveze	22	153	1900350
Dugoročni krediti			177202
Ostale dugoročne obaveze		153	1723148
Kratkoročne obaveze		640030	524521
Kratkoročne finansijske obaveze	23	432073	354730
Obaveze po osnovu sredstava namenjenih prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja			
Obaveze iz poslovanja	24	173989	147940
Ostale kratkoročne obaveze		38	
Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost i ostalih javnih prihoda i pasivna vremenska razgraničenja		33930	18744
Obaveze po osnovu poreza na dobitak			3107
ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE		9	65
UKUPNA PASIVA		6852079	5192626
VANBILANSNA PASIVA	25	8588023	538489

BILANS USPEHA

U periodu od 1. januara do 31. decembra 2009. godine

Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

	Napomena	Tekuća godina	Prethodna godina
PRIHODI I RASHODI IZ REDOVNOG POSLOVANJA			
POSLOVNI PRIHODI		506	2148
Prihodi od prodaje		506	
Prihodi od aktiviranja učinaka i robe			
Povećanje vrednosti zaliha učinaka			
Smanjenje vrednosti zaliha učinaka			
Ostali poslovni prihodi			2144
POSLOVNI RASHODI		312474	97002
Nabavna vrednost prodate robe			
Troškovi materijala	6	3282	3044
Troškovi zarada, naknade zarada i ostali lični rashodi		773424	55021
Troškovi amortizacije i rezervisanja	8	147242	5890
Ostali poslovni rashodi		988930	33047
POSLOVNI DOBITAK		311972	94854
POSLOVNI GUBITAK			
Finansijski prihodi	10	1517610	982618
Finansijski rashodi	11	376332	174195
Ostali prihodi	12	140564	12714
Ostali rashodi	13	888664	579346
Dobitak iz redovnog poslovanja pre oporezivanja		81206	146941
Gubitak iz redovnog poslovanja pre oporezivanja			
Neto dobitak poslovanja koje se obustavlja			
Neto gubitak poslovanja koje se obustavlja			
Dobitak pre oporezivanja		81206	146941
Gubitak pre oporezivanja			
Porez na dobitak			
Poreski rashod perioda	14	5946	15201
Odloženi poreski rashod perioda			5
Odloženi poreski prihodi perioda	14	3770	
Isplaćena lična primanja poslodavcu			
NETO DOBITAK		79030	131735
NETO GUBITAK			
NETO DOBITAK KOJI PRIPADA MANJINSKIM ULAGAČIMA			
NETO DOBITAK KOJI PRIPADA VLASNICIMA MATIČNOG PRIVATNOG LICA			
ZARADA PO AKCIJI			
Osnovna zarada po akciji	20	2	7
Umanjena (razvodnjena) zarada po akciji			

IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE

U periodu od 1. januara do 31. decembra 2009. godine

Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

	Tekuća godina	Prethodna godina
TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	342668	313104
Prodaja i primljeni avansi	356	
Primljene kamate iz poslovnih aktivnosti	229634	214204
Ostali prilivi iz redovnog poslovanja	112674	94896
Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	191465	133791
Isplate dobavljačima i dati avansi	80964	32402
Zarade, naknade zarada i ostali lični rashodi	73457	55021
Plaćene kamate	17999	30250
Porez na dobitak	14181	16118
Plaćanja po osnovu ostalih javnih prihoda	4664	
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	151203	179313
Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti		
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA		
Priliv gotovine iz aktivnosti investiranja	21544342	14183010
Prodaja akcija i udela (neto prilivi)		
Prodaja nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava		
Ostali finansijski plasmani (neto prilivi)	21468745	14138538
Primljene kamate iz aktivnosti investiranja	71631	44472
Primljene dividende		
Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja	21369894	15645414
Kupovina akcija i udela (neto odlivi)		
Kupovina nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	2470	6555
Ostali finansijski plasmani (neto odlivi)	21367424	15638859
Neto priliv gotovine iz aktivnosti investiranja	170448	
Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja		1462404
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA		
Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja		1305226
Uvećanje osnovnog kapitala		
Dugoročni i kratkoročni krediti (neto prilivi)		105226
Ostale dugoročne i kratkoročne obaveze		1200000
Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	282456	669
Otkup sopstvenih akcija i udela		
Dugoročni i kratkoročni krediti i ostale obaveze (neto odlivi)	241625	
Finansijski lizing	831	669
Isplaćene dividende		
Neto priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja		1304557
Neto odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja	282456	
SVEGA PRILIVI GOTOVINE	21883010	15801340
SVEGA ODLIVI GOTOVINE	21843815	15779474
NETO PRILIVI GOTOVINE	39195	21466
NETO ODLIV GOTOVINE		
GOTOVINA NA POČETKU OBRAČUNSKOG PERIODA	62309	40843
POZITIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERAČUNA GOTOVINE		
NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERAČUNA GOTOVINE		
GOTOVINA NA KRAJU OBRAČUNSKOG PERIODA	101504	62309

IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU

U periodu od 1. januara do 31. decembra 2009. godine

Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

	Osnovni kapital	Neplaćeni upisani kapital	Emisiona premija	Rezerve	Neraspoređeni dobitak	Gubitak ranijih godina	Dobitak tekuće godine	Ukupno
Stanje na dan 01.01. prethodne godine	2000000		140264	27049	351718			
Ispravka materijalno značajnih grešaka i promena računovodstvenih politika u prethodnoj godini – povećanje								
Ispravka materijalno značajnih grešaka i promena računovodstvenih politika u prethodnoj godini – smanjenje								
Korigovano početno stanje na dan 01.01. prethodne godine	2000000		140264	27049	351718			
Ukupna povećanja u prethodnoj godini				10828	120908			
Ukupna smanjenja u prethodnoj godini								
Stanje na dan 31.12. prethodne godine	2000000		140264	37477	472626			
Ispravka materijalno značajnih grešaka i promena računovodstvenih politika u prethodnoj godini – povećanje								
Ispravka materijalno značajnih grešaka i promena računovodstvenih politika u prethodnoj godini – smanjenje								
Korigovano početno stanje na dan 01.01. tekuće godine	2000000		140264	37877	472626			
Ukupna povećanja u tekućoj godini	31770			472925	201424			
Ukupna smanjenja u tekućoj godini					595424			
Stanje na dan 31.12. tekuće godine	5177000		144264	510802	79030			

Poslovni rezultat AOFI u 2009. godini

U cilju unapređenja naše poslovnosti postavili smo kako finansijske, tako i druge nefinansijske operativne ciljeve. Strateški imperativ AOFI je očuvanje vrednosti kapitala i konzistentan i održiv dugoročni razvoj. Prošlu godinu smo, uprkos problemima na domaćem tržištu, uspešno završili sa neto pozitivnim rezultatom od 79,030 miliona dinara. Usled dinamičnog razvoja Sektora osiguranja i turbulencija na inostranim tržištima, u 2009. godini smo izdvojili značajna sredstva po osnovu rezervisanja. Tako se, od ukupnih poslovnih rashoda, 47 % odnosi na rashode po osnovu rezervisanja i amortizacije, što je i glavni uzrok smanjenja neto poslovnog rezultata.

Analiza prihoda

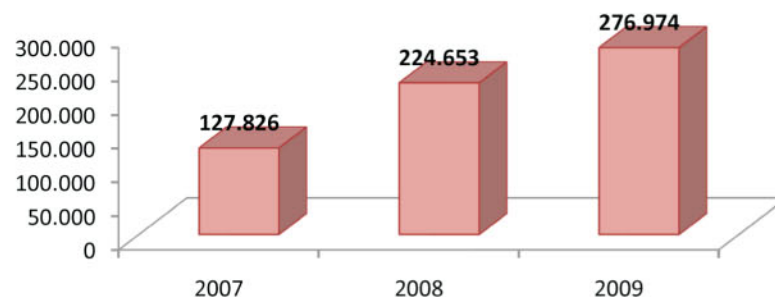
Osnovne registrovane delatnosti koje Agencija može obavljati su: poslovi osiguranja potraživanja, davanja i uzimanja kredita, otkup potraživanja, trgovina hartijama od vrednosti, izdavanje garancija, avala i drugih oblika jemstava, kao i druge finansijske usluge. Od osnivanja AOFI beleži rast prihoda iz osnovne delatnosti. Samo u odnosu na 2008. godinu, ukupni prihodi iz osnovne delatnosti uvećani su za 48 %.

Prikaz prihoda iz osnovne delatnosti dat je u tabeli 1:

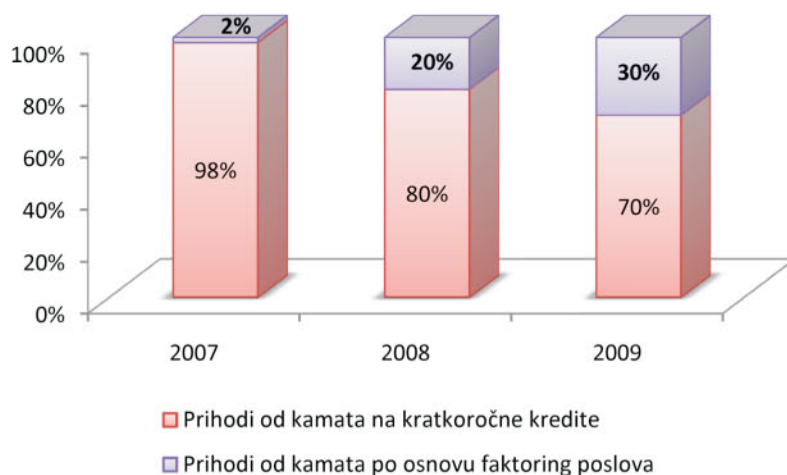
FINANSIJSKI PRIHODI	2009	učešće	2008	učešće	Δ% 2009 vs 2008
Prihodi od kamata	276,974	68%	224,653	81%	23%
Prihodi po osnovu provizije	70,970	17%	41,189	15%	72%
Prihodi od premija osiguranja	60,436	15%	10,349	4%	484%
Ukupni prihodi iz osnovne delatnosti	408,380	100%	276,191	100%	48%

Uočljivo je da su prihodi po svim delatnostima uvećani, kao i da najveći rast beleže prihodi od premija osiguranja - čak 484 %. Prihodi od kamata su uvećani za 23 %.

Prihodi od kamata

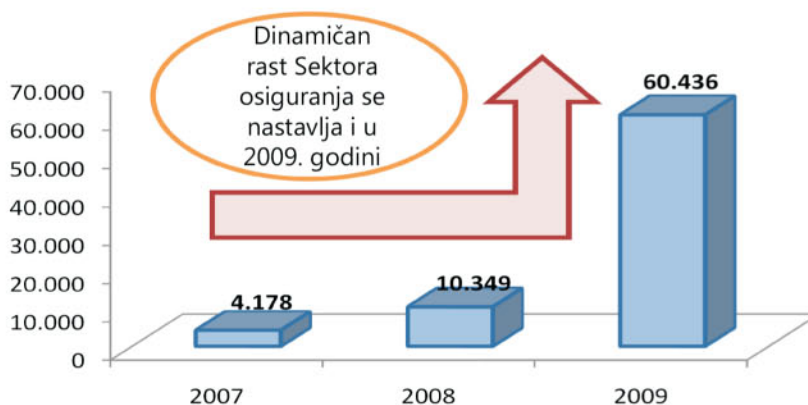

Prihode od kamata AOFI naplaćuje po osnovu kratkoročnih kredita koje plasira izvoznima, kao i po osnovu faktoring poslova. Samim razvojem faktoringa, učešće prihoda od kamata po osnovu ove delatnosti se iz godine u godinu uvećavalo. Takođe, imajući u vidu i činjenicu da se vrednost odobrenih kredita iz godine u godinu uvećavala, prirodno je da su i prihodi od kamata po osnovu kredita pratili taj rast.

Već smo napomenuli da prihodi iz osnovne delatnosti AOFI beleže snažan rast, a da se najdinamičniji, među navedenim aktivnostima, odvija u Sektoru osiguranja, gde prihodi od premija beleže najveći rast.

Prihodi od premija osiguranja

Prikaz promena ukupnih prihoda i rashoda je dat u narednoj tabeli.

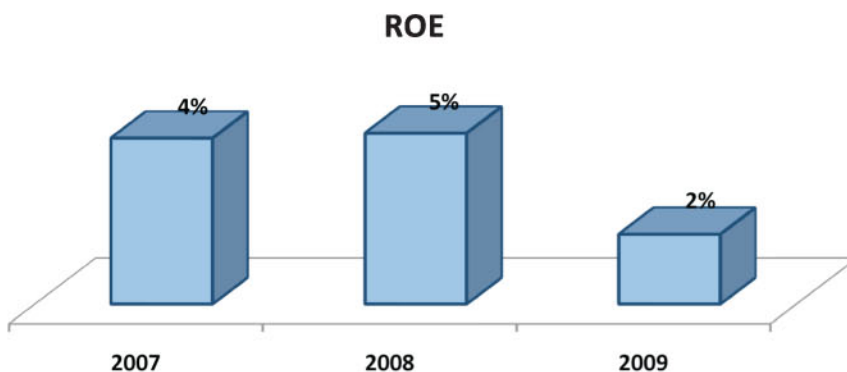
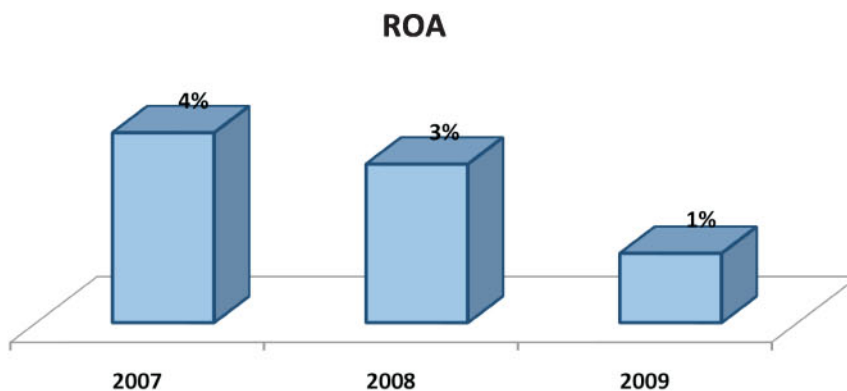
	2007	2008	2009	Δ% 2009vs2008	Δ% 2009vs2007	Δ% 2008vs2007
Ukupni prihodi	602,777	997,484	1,658,680	66%	175%	65%
Ukupni rashodi	494,500	865,749	1,579,650	82%	219%	75%
Neto rezultat	108,277	131,735	79,030	-40%	-27%	22%

Primećujemo da su ukupni prihodi beležili kontinuirani rast u poslednje tri godine i da su se, u odnosu na 2007. godinu, uvećali za 175 %. U isto vreme i pozicija ukupnih rashoda beleži rast, znatno veći od ostvarenih prihoda – 219 % u odnosu na 2007. godinu.

Rashodi AOFI su grupisani u tri kategorije: poslovni, finansijski i rashodi po osnovu poreza. Dominantno uvećanje u 2009. godini beleže poslovni rashodi. Razlog njihovog porasta leži u uvećanim troškovima amortizacije i rezervisanja koji čine oko 47 % poslovnih rashoda. Troškovi rezervisanja i amortizacije u 2009. godini su uvećani za 96 %. Razlog povećanja navedenih pozicija najvećim delom ogleda se kroz uvećanje rezervisanih sredstava, uglavnom nastalih usled izdvajanja po osnovu osiguranja. Prikaz finansijskih rashoda je dat u priloženoj tabeli:

Finansijski rashodi	2009	učešće	2008	učešće	% 2009vs2008
Rashodi kamata	17,999	5%	30,250	17%	-40%
Negativne kursne razlike	105,021	28%	130,607	75%	-20%
Ostali finansijski rashodi-isplata šteta po osnovu osiguranja	253,312	67%	13,338	8%	1799%
UKUPNO:	376,332	100%	174,195	100%	116%

Ukupni finansijski rashodi u protekloj godini uvećani su 116 % . U 2009. godini rashodi isplata šteta po osnovu osiguranja su porasli 18 puta. Ovako snažan rast rashoda po isplatama šteta glavni je uzročnik rasta ukupnih rashoda i direktno je uticao na smanjenje neto rezultata. Usled pada neto rezultata i rasta vrednosti aktive, racio pokazatelji ROA i ROE su ove godine smanjeni.

Vodeći računa o solventnosti firme, uspešno smo popravili našu likvidnost. Racio pokazatelj „current ratio (CR)“ je zabeležio rast drugu godinu za redom. Poboljšanje naše kratkoročne likvidnosti posledica je rasta kratkoročnih potraživanja. Istovremeno, dugoročna likvidnost je ostala na uravnoteženom nivou, što jasno pokazuje racio solventnosti (solvency ratio).

	2007	2008	2009
CR	1.02	1.87	2.78
Solvency Ratio	27%	19%	19%

Navedeni kratak prikaz našeg poslovanja dodatno potvrđuje činjenicu da je AOFI i pored brojnih teškoća koje karakterišu i domaću i svetsku privredu nastavila u 2009. godini da snažno podržava izvoznost aktivnost srpskih preduzeća štiteći interes akcionara i ukazano poverenje Vlade Republike Srbije.

Zaključak

Agencije za finansiranje izvoza - (ECA) su dobile ključnu ulogu tokom poslednje finansijske krize. Naime, zbog sveopšteg smanjenja kreditiranja i međunarodnog protoka robe, većina agencija za osiguranje i kreditiranje izvoza širom sveta dobile su od svojih vlada osnivača prošireni mandat i nova sredstva ne bi li pojačale svoju aktivnost. Sve je naravno prouzrokovano time što su banke pooštrile uslove kreditiranja, naročito srednjih preduzeća, dramatično smanjivši svoj apetit prema riziku. Medjubankarsko i kros-border finansiranje su daleko od obima koji su imali pre krize. U isto vreme na domaćem tržištu komercijalne banke su takodje sve obazrivije u finansiranju i osiguranje izvoza i uglavnom teže ka skraćivanju ročnosti kredita što je direktno prouzrokovalo kontrakciju međunarodne trgovine od oko 20 % tokom 2009. godine. Najveće izvozno orijentisane ekonomije - poput italijanske i nemačke, zabeležile su padove izvoza od po 25 % , što su najnegativniji podaci otkako se od 1971. godine o tome vodi precizna evidencija. “Sve države su bile primorane da preduzmu određene mere kroz svoje agencije za finansiranje izvoza, jer su banke prestale da rade svoj posao, tj. da daju kredite” - prokomentarisao je ovu situaciju Raoul Ascari, generalni direktor italijanskog SACEa, dodavši da je kontrakcija najizraženija u projektnom finansiranju gde je ročnost duža, a iznosi i rizici veći.

Dakle, nesporna je “stabilizaciona” uloga ECA u sadašnjim okolnostima u kojima privatne finansijske institucije nisu u stanju da zadovolje tražnju i u pogoršanom riziku naplate potraživanja u inostranstvu. Međutim, svi postavljaju pitanje koliko dugo će ove agencije morati da odmenjuju komercijalne banke , odnosno kada njihova intervencija u kreditiranju privrede počinje da remeti tržišnu utakmicu?

U nekim zemljama poput Švedske i Finske, domaće ECA su zabeležile skok tražnje za osiguranjem izvoza od čak 400 % - što odražava šokove u privredi koji do sada nisu vidjeni. Francuska agencija Coface je tokom 2009. godine izdala više nego duplo garancija (tačnije - 150 %), što potvrđuje "kontracikličnu" ulogu koju ECA imaju na tržištu finansiranja i osiguranja izvoza: "Naš zadatak je da budemo tu kada nema tržišta. Najpotrebniji smo u situacijama kakva je sadašnja", smatra Beatris Tuffrau, menadžer Cofacea u Odeljenju za garancije.

Takodje, osim aktivnosti onih poznatih poput Coface (Francuska) i Euler Hermesa (Nemačka), treba istaći da su osnovane nove ECA širom sveta i to ne samo zato što je porasla potreba za osiguranjem izvoza, nego usled toga što je to postao jedan od prioriteta mnogih vlada. Prema informacijama iz Praškog kluba koji okuplja ECA, novoosnovane su ovakve finansijske institucije u Ujedinjenim Arapskim Emiratima, Brazilu, Irskoj, Litvaniji, Novom Zelandu i Vijetnamu.

Odgovor na krizu

Kao odgovor na zabrinjavajuće trendove izvoza i njegovog kreditiranja, vlade više zemalja su ojačale kapital svojih ECA i proširile njihov mandat. Na primer, one agencije koje su do sada samo izdavale garancije za izvozne poslove, u svoju ponudu uvele su i direktno finansiranje. Medjutim, nije bilo toliko potrebno da se uvode novi finansijski proizvodi, koliko da se brzo i fleksibilno prošire kapaciteti i naravno, da se ponude niže kamatne stope od tržišnih. „ECAMA nisu toliko potrebni novi instrumenti i nije potrebno da budu previše diversifikovane” - smatraju u Societe Generale. “Izvoznici i dužnici su pokazali potrebu za većim iznosima i dužim rokovima, a izvozne agencije su im uglavnom udovoljile.”

Agencije iz nordijskih zemalja su se pokazale najefikasnijim u ovoj krizi ali najveći rast beleže agencije iz Azije. Uostalom, stvorile su nedavno Azijsku mrežu reosiguranja, koja funkcioniše kao niz bilateralnih sporazuma među agencijama iz regiona. Ipak, „najbolji djak u razredu” je švajcarska agencija Serv, jer je u kratkom roku struktuirala četiri proizvoda uglavnom fokusirana na obrtni kapital (biće u ponudi do kraja 2011. godine kada se predviđa kraj krize) zahvaljujući kojima je značajno amortizovala efekat recesije na švajcarske izvoznike.

Inače, u ovoj krizi najbrže su reagovala agencije iz Kanade, SADa i azijskih zemalja jer nisu imale nikakve administrativne prepreke, dok su u Evropskoj uniji mnoge zemlje morale prethodno da traže dozvolu od briselske administracije ne bi li ojačale kapital svojih agencija čime je izgubljeno dragoceno vreme.

Direktno kreditiranje

Najveći izazov bio je obezbeđivanje likvidnosti izvoznicima i izvozno orijentisanim privrednim granama. U Izraelu je agencija Ashra osnovala novi fond od 125 miliona dolara, dok je tokom 2009. u SADu specijalizovana Export-Import Banka (Ex-Im) povećala obim novih kredita za 50 % u odnosu na prethodnu godinu. Takođe, Ex-Im banka je uvela prikupljanje sredstava na tržištu kapitala (putem emisije obveznica) s namenom da se finansiraju konkretni izvozni poslovi klijenata i to po nižim kamatama. Prvu takvu operaciju izdavanja namenskih obveznica, Ex-Im je obavio početkom oktobra 2009. godine zahvaljujući kojoj je prikupljeno oko 415 miliona dolara (na rok od 12 godina, po kamatnoj stopi od 3,46%) s namerom da se finansira proizvodnja tri boingova aviona za poznatog kupca iz arapskih zemalja.

Ipak, u ovom za njih značajnom momentu, ECA nailaze i na brojne poteškoće. Osim samog povećanja obima spornih potraživanja i šteta koje padaju na teret, što je razumljivo imajući u vidu pogoršanje sveopšte ekonomske situacije, problem predstavlja i organizaciona neosposobljenost agencija da odgovori svim zahtevima. Uostalom, struktura ECA nije zamišljena da obrađuje ogroman broj kratkoročnih “dilova” kao što se to pokazalo neophodnim tokom 2009. godine.

S obzirom na činjenicu da su državne agencije za finansiranje i osiguranje izvoza nastale tokom 30-tih godina prošlog veka, kao odgovor na tadašnju veliku krizu, i same su bile protagonisti mnogih ekonomskih ciklusa. Potražnja za finansiranjem ili osiguranjem izvoza naravno, zavisi od obima međunarodne trgovine, dok ponudu određuje nivo konkurencije od strane sličnih privatnih agencija. Na primer, u SADu, u godinama normalnih rizika i likvidnosti, Ex-Im banka ima ustaljeni obim poslovanja od 13-14 milijardi dolara. Međutim, tokom 2009. godine, zbog krize likvidnosti i kraha privatnih osiguravača (npr.: AIG), obim posla je bio preko 20 milijardi dolara. Stoga, može se očekivati da će tržište, odnosno smirivanje tržišta, ako ne i države same, odrediti kad će se uloga ECA vratiti u normalu. Opšte mišljenje je da je još rano za njihovo povlačenje. Štaviše, neki smatraju da, zbog produženih efekata krize, agencije tek treba da ispolje svoj potencijal, kao i to da će njihova uloga ostati krucijalna još dugi niz godina. Zaključak je da će upravo agencije za finansiranje izvoza biti glasnici kraja krize - tj., tek kad splasne pritisak na njih, znaćice da se planeta oporavila.

www.AOFI.rs